

بررسی زنده مانی لاکتوباسیلوس رامنسوس جی جی و لاکتوباسیلوس پلاتناروم درونپوشانی شده به صورت امولسیون چند لایه و امولسیون ساده

حامد محمودی پور^۱، محمد حسین مرحمتی زاده^۲

۱- دکترای حرفه ای دامپزشکی، دانشکده دامپزشکی، واحد کازرون، دانشگاه آزاد اسلامی، کازرون، ایران.

۲- گروه بهداشت مواد غذایی، دانشکده دامپزشکی، واحد کازرون، دانشگاه آزاد اسلامی، کازرون، ایران

اطلاعات مقاله	چکیده
<p>تاریخ های مقاله :</p> <p>تاریخ دریافت: ۹۹/۰۵/۲۹</p> <p>تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۹/۲۵</p>	<p>هدف از این پژوهش بررسی اثر نوع باکتری (لاکتوباسیلوس رامنسوس و لاکتوباسیلوس پلاتناروم) و سیستم درون پوشانی (امولسیون چند لایه و ساده) بر ویژگی های فیزیکی شیمیایی، پایداری و زنده مانی باکتری ها بود. اندازه ذره نمونه های امولسیون های LR-ME (لاکتوباسیلوس رامنسوس درون پوشانی شده در امولسیون چند لایه)، LR-E (لاکتوباسیلوس پلاتناروم درون پوشانی شده در امولسیون ساده)، LP-ME (لاکتوباسیلوس پلاتناروم درون پوشانی شده در امولسیون چند لایه) و LP-E (لاکتوباسیلوس پلاتناروم درون پوشانی شده در امولسیون ساده) به ترتیب ۱۰/۶۳، ۳/۵۳، ۱۰/۴۷ و ۴/۱۹ میکرومتر اندازه گیری شد. همان گونه که از نتایج بر می آید نمونه های امولسیون چند لایه اندازه ذره بزرگتری نسبت به امولسیون ساده داشتند. اما نوع باکتری تأثیری بر اندازه ذرات نمونه ها نداشت. بررسی نتایج اسپن نمونه ها نشان داد که نمونه ها امولسیون ساده دارای پراکندگی بیشتری نسبت به امولسیون های چند لایه بودند. پتانسل زتا نمونه های امولسیون LR-ME، LR-E، LP-ME و LP-E به ترتیب ۵۱/۲۶-، ۳۹/۳۵-، ۵۶/۶۵- و ۳۰/۲۵- میلی ولت اندازه گیری شد. نمونه های امولسیون چند لایه پتانسل زتا منفی تری نسبت به امولسیون ساده داشتند اما نوع باکتری تأثیری بر پتانسل زتا نمونه ها نداشت. نمونه های امولسیون چند لایه پایداری بالاتری نسبت به امولسیون ساده داشتند. اما نوع باکتری تأثیری بر پایداری نمونه ها نداشت. تعداد باکتری شمارش شده در نمونه های LR (لاکتوباسیلوس رامنسوس درون پوشانی نشده)، LR-ME، LP، LR-E (لاکتوباسیلوس پلاتناروم درون پوشانی نشده)، LP-ME و LP-E به ترتیب ۸/۴۸، ۸/۵۱، ۸/۴۱، ۸/۳۷ و ۸/۳۹ اندازه گیری شد. نتایج نشان داد درون پوشانی با امولسیون چند لایه بهترین روش برای نگهداری باکتری های پروبیوتیک است.</p>
<p>کلمات کلیدی:</p> <p>زنده مانی، لاکتوباسیلوس رامنسوس، لاکتوباسیلوس پلاتناروم، درون پوشانی، امولسیون چند لایه.</p>	
<p>DOI: 10.52547/fsct.18.03.11</p>	
<p>* مسئول مکاتبات: hamed.mahmoodi1398@gmail.com</p>	

۱- مقدمه

دنیای مدرن امروزی به دنبال راه کارهایی است تا بتواند با تغذیه ای مناسب علاوه بر تامین نیازمندی های اولیه بدن، سلامت و افزایش طول عمر مصرف کننده را نیز تضمین نماید. بنابراین در حال حاضر توجه بسیاری از دانشمندان علم مواد غذایی معطوف به غذاهایی است که ضمن تامین سلامتی، اهداف خاصی را نیز دنبال نمایند [۱]. این دسته از مواد غذایی با ترکیبات فعالی از جمله پروبیوتیک، پری بیوتیک و سین بیوتیک غنی شده و به نام غذاهای سلامتی بخش یا عملگرا شناخته می شوند [۲]، که محتوی ترکیبات ارتقا دهنده سلامتی که فراتر از مواد غذایی سنتی عمل می کنند، هستند [۳].

گزارش شده است که باکتری های پروبیوتیک سیستم ایمنی بدن را تحریک می کنند که این عمل از طریق فعال نمودن ماکروفاژها و لنفوسیت ها، افزایش ایمنوگلوبولین A و تولید گاما اینترفرون می باشد [۴]. ویژگی ضد میکروبی این میکروارگانیسم ها به اثر رقابتی آنها برای مواد غذایی و تولید ترکیبات ممانعت کننده ای مثل اسیدهای طبیعی که سبب کاهش pH محیط شده و هم چنین ترکیباتی مانند هیدروژن پراکسید، اتانول و باکتریوسین ها نسبت داده می شود [۱]. مشاهده شده است که مصرف دائم پروبیوتیک ها در کاهش میزان بروز بیماری های مختلف موثر است که این تاثیر در جمعیت های دارای خطر بالا (مانند کودکان بستری در بیمارستان، کودکانی که شیر مادر مصرف نمی کنند یا در شرایط محروم به سر می برند) بارزتر است. فراورده های پروبیوتیکی در بازار تجاری به اشکال قرص، کپسول، پودر، ماست های غنی شده، شیر و پنیر به فروش می رسند. اغلب پروبیوتیک هایی که تاکنون مورد مطالعه قرار گرفته اند یا در بازار موجودند، ایمن هستند و در هزاران نفر از افرادی که تاکنون مصرف این فراورده ها را گزارش کرده اند، هیچ گونه عارضه جانبی آشکاری از خود نشان نداده اند [۵]. فلور میکروبی لاکتیکی دستگاه گوارش انسان نقش مهمی در افزایش مقاومت به تشکیل کلنی توسط پاتوژن ها دارد. بنابراین افزایش تعداد آن در روده موجب افزایش بازدارندگی بر باکتری های پاتوژن می شود [۶]. بیفیدوباکتر و لاکتوباسیلوس به علت اثر قوی ضدپاتوژنی، بیشترین گروه از باکتری های پروبیوتیک مورد استفاده در مواد غذایی هستند [۷].

با توجه به حساس بودن باکتری های پروبیوتیک به شرایط نگهداری، حفاظت از این باکتری ها در برابر این شرایط ضروری به نظر می رسد. سیستم های انکپسوله کننده با ایجاد یک لایه ی محافظتی از کاهش پروبیوتیک ها جلوگیری می کنند. هدف از این پژوهش بررسی اثر نوع باکتری (لاکتوباسیلوس رامنسوس و لاکتوباسیلوس پلانتروم) و سیستم درون پوشانی (امولسیون چند لایه و ساده) بر ویژگی های فیزیکی شیمیایی، پایداری و زنده مانی باکتری های پروبیوتیک است.

۲- مواد و روش ها

۲-۱- مواد

پروتئین آب پنیر (Hilmar، آمریکا)، MRS (مرک، آلمان)، توپین ۸۰ (مرک، آلمان)، صمغ فارسی (ریحان گام پارسیان، ایران) و روغن زیتون (اویلا، ایران) با بالاترین کیفیت تهیه شد.

۲-۲- روش ها

۲-۲-۱- آماده سازی باکتری

ابتدا مایه تلقیح به صورت انتقال کلونی تک به یونیورسال حاوی ۱۰ میلی لیتر محیط MRS براث و انکوبه کردن در دمای ۳۷ درجه سانتی گراد به مدت ۲۴ ساعت تهیه شد. در مرحله بعد اضافه کردن یونیورسال حاوی ۱۰ میلی لیتر محیط MRS براث و کلونی باکتری رشد کرده به ارلن ۲۵۰ میلی لیتری که حاوی ۱۰۰ میلی لیتر محیط MRS براث بوده و انکوبه کردن در دمای ۳۷ درجه سانتی گراد، دور rpm ۵۰ به مدت ۲۴ ساعت، سپس این محیط حاوی باکتری را سانترفیوژ کرده (۲ دقیقه، rpm ۵۰۰۰) و پلت باکتری را جدا شد. از این محیط براث حاوی باکتری ۱ میلی لیتر به صورت پورپلیت برای بدست آوردن کانت باکتری کشت داده شد. سپس این پلت در ۱ میلی لیتر محیط MRS براث پخش شده و آن به ۱۰۰ میلی لیتر محلول حاوی مواد انکپسوله اضافه شد. برای هر ۱۰۰ میلی لیتر از محلول حاوی مواد انکپسوله شده مراحل بالا انجام شد [۸].

۲-۲-۲- تهیه تیمارها

در این تحقیق شش تیمار لاکتوباسیلوس رامنسوس درون پوشانی نشده، لاکتوباسیلوس رامنسوس درونپوشانی شده در امولسیون

ساختار میکروسکوپی امولسیون‌ها به کمک میکروسکوپ نوری (Olympus CX40, Olympus Optical Co., Tokyo, Japan) تعیین شد. یک قطره از امولسیون در بزرگنمایی ۱۰۰ مشاهده و بررسی شد.

۲-۳-۴-۳-۴-۴- اندازه گیری کدورت

میزان کدورت نمونه‌ها به کمک جذب در ۶۰۰ نانومتر به کمک UV-vis spectrophotometer (spec 1650PC, Shimadzu, Japan) اندازه گیری شد. آب مقطر به عنوان نمونه شاهد انتخاب گردید و نمونه‌ها به نسبت ۱ به ۵۰۰ رقیق سازی شد.

۲-۳-۴-۳-۵- پایداری امولسیون

پایداری امولسیون به کمک روش اصلاح شده‌ی Min و همکاران (۲۰۰۳) اندازه گیری خواهد شد. ۵ میلی لیتر از نمونه امولسیون در یک فالکون ۱۵ میلی لیتری سانتریفیوژ شده و در ۲۰- به مدت ۲ روز نگهداری شد. سپس نمونه ۴ ساعت در دمای اتاق قرار داده شد. سپس در ۱۵۰۰ دور به مدت ۱۵ دقیقه در دمای ۴ سانتریفیوژ شده و آب جدا شده اندازه‌گیری شد. میزان آب بر حسب درصد گزارش شد.

۲-۳-۴-۳-۶- اندازه گیری زنده مانی

از هر نمونه به مقدار ۱ گرم برداشته و بعد از همگن کردن، رقت سازی تا رقت ۸ انجام گرفت و سپس از رقت‌های ۶، ۷ و ۸ هر نمونه ۱ سی سی برداشته و بصورت پورپلیت در محیط کشت MRS آگار، کشت داده شد و به مدت ۴۸ ساعت، در انکوباتور ۳۷ درجه گرمخانه گذاری گردید. بعد از ۴۸ ساعت کلنی‌های رشد کرده لاکتوباسیلوس روی پلیت شمارش شد [۱۰].

۲-۳-۴-۳-۵- آنالیز آماری

کلیه آزمایش‌ها در قالب طرح کاملاً تصادفی و در سه تکرار انجام گرفته و مقایسه میانگین‌ها با آزمون دانکن در سطح احتمال ۵ درصد ($p < 0/05$) انجام گرفت. رسم منحنی‌ها با نرم افزار اکسل انجام شد. میانگین و انحراف معیار هر عدد محاسبه شد [۱۱]. تجزیه و تحلیل آماری داده‌های کمی با نرم افزار SAS V 9.1 انجام شد.

چند لایه، لاکتوباسیلوس رامنسوس درونپوشانی شده در امولسیون ساده، لاکتوباسیلوس پلاتناروم درون پوشانی نشده، لاکتوباسیلوس پلاتناروم درونپوشانی شده در امولسیون چند لایه، لاکتوباسیلوس پلاتناروم درونپوشانی شده در امولسیون ساده تهیه شدند.

۲-۳-۲- تهیه امولسیون‌ها

۲-۳-۲-۱- تهیه امولسیون چندلایه

به منظور تهیه امولسیون چندلایه ابتدا ۲ گرم ایزوله پروتئین آب پنیر را در ۱۰۰ گرم آب مخلوط کرده و به مدت ۱۵ دقیقه هم زده شد. سپس رسوب باکتری را در فاز روغنی روغن زیتون (۱۰ گرم) پخش شده و نهایتاً فاز روغنی قطره قطره به فاز آبی افزوده شد و در دور ۱۵۰۰۰ دور به مدت ۴ دقیقه هموژن شد سپس محلول ۱ درصد صمغ فارسی به آن اضافه شده و هموژن شد.

۲-۳-۲-۲- تهیه امولسیون ساده

به منظور تهیه امولسیون‌ها ابتدا ۲/۵ گرم توپین ۸۰ را در ۹۰ گرم آب مخلوط کرده و به مدت ۱۵ دقیقه هم زده شد. سپس رسوب باکتری را در فاز روغنی روغن زیتون (۱۰ گرم) پخش شده و نهایتاً فاز روغنی قطره قطره به فاز آبی افزوده شد و در دور ۱۵۰۰۰ دور به مدت ۴ دقیقه هموژن شد.

۲-۳-۴-۳-۴- ارزیابی ویژگی‌های امولسیون

۲-۳-۴-۳-۴-۱- اندازه گیری اندازه ذرات

برای اندازه گیری توزیع اندازه ذره، حدود ۰/۵ گرم امولسیون در ۵ میلی لیتر آب دیونیزه دیسپرس شده و این محلول در سل دستگاه قرار گرفته و اندازه ذرات براساس حجم^۱ محاسبه شد [۹].

۲-۳-۴-۳-۴-۲- اندازه گیری پتانسیل زتا

برای اندازه گیری پتانسیل زتا، حدود ۰/۱ گرم امولسیون در ۹/۹ میلی لیتر آب دیونیزه دیسپرس شده و این محلول در سل دستگاه قرار گرفت. پتانسیل زتا با استفاده از دستگاه Malvern Zetasizer Nano ZS (Malvern Instruments Ltd., Malvern, Worcestershire, UK) اندازه گیری شد.

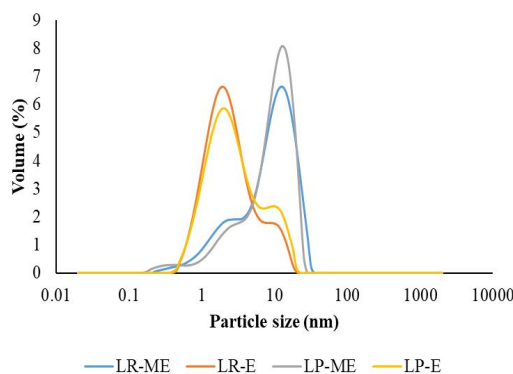
۲-۳-۴-۳-۳- ساختار میکروسکوپی امولسیون‌ها

۳- نتایج و بحث

۳-۱- اندازه ذره

اندازه ذرات یک ویژگی فیزیکی مهم است که به صورت مستقیم روی کاربرد سیستم‌ها در فرمولاسیون مواد غذایی اثر می‌گذارد [۱۲]. توزیع اندازه ذره یکی از مهمترین ویژگی‌های یک امولسیون به حساب می‌آید، چرا که بر رئولوژی، پایداری، رنگ و مزه تاثیرگذار خواهد بود [۱۳]. این ویژگی عموماً با روش‌های پراکنش نور و میکروسکوپی، اندازه گیری می‌شود. در این پژوهش از دستگاه آنالیز اندازه ذره استفاده شد. شکل ۱ اندازه ذره نمونه‌های امولسیون چند لایه و ساده را نشان می‌دهد. اندازه ذره نمونه‌های امولسیون LR-ME (لاکتوباسیلوس رامنسوس درون پوشانی شده در امولسیون چند لایه)، LR-E (لاکتوباسیلوس رامنسوس درون پوشانی شده در امولسیون ساده)، LP-ME (لاکتوباسیلوس پلانتاروم درون پوشانی شده در امولسیون چند لایه) و LP-E (لاکتوباسیلوس پلانتاروم درون پوشانی شده در امولسیون ساده) به ترتیب ۱۰/۶۳، ۳/۵۳، ۱۰/۴۷ و ۴/۱۹ میکرومتر اندازه گیری شد. همان‌گونه که از نتایج بر می‌آید نمونه‌های امولسیون چند لایه اندازه ذره بزرگتری نسبت به امولسیون ساده داشتند. که دلیل آن به تشکیل چند لایه اطراف قطرات فاز پراکنده بر می‌گردد. اما نوع باکتری تأثیری بر اندازه ذرات نمونه‌ها نداشت. بررسی نتایج اسپین نمونه‌ها نشان داد اسپین امولسیون‌های LR-ME (لاکتوباسیلوس رامنسوس درون پوشانی شده در امولسیون چند لایه)، LR-E (لاکتوباسیلوس رامنسوس درون پوشانی شده در امولسیون ساده)، LP-ME (لاکتوباسیلوس پلانتاروم درون پوشانی شده در امولسیون چند لایه) و LP-E (لاکتوباسیلوس پلانتاروم درون پوشانی شده در امولسیون چند لایه) به ترتیب ۱/۹۴، ۳/۱۶، ۱/۶۳ و ۳/۶۶ بود و نمونه‌های امولسیون ساده دارای پراکندگی بیشتری نسبت به امولسیون‌های چند لایه بودند. Rodríguez-Huezo و همکاران [۱۴] به درون‌پوشانی باکتری لاکتوباسیلوس پلانتاروم در امولسیون دوگانه پرداختند. نتایج این تحقیق نشان داد که اندازه ذرات امولسیون‌ها در محدوده ۱۰/۴۲ تا ۱۱/۷۵ میکرومتر بوده و پس از گذشت ۱۴ روز به ۱۲/۱۶ تا ۱۲/۳۹ میکرومتر رسیده است. Flores-Andrade و همکاران [۱۵] به درون‌پوشانی لاکتوباسیلوس رامنسوس در امولسیون دوگانه پرداختند. نتایج این تحقیق نشان داد که اندازه ذرات امولسیون‌های حاوی باکتری ۵/۲۹ میکرومتر

بوده است. Pimentel-González و همکاران [۱۶] به درون-پوشانی لاکتوباسیلوس رامنسوس در امولسیون دوگانه پرداختند. نتایج این تحقیق نشان داد که اندازه ذرات امولسیون‌ها بین ۸ تا ۲۶ میکرومتر بوده است

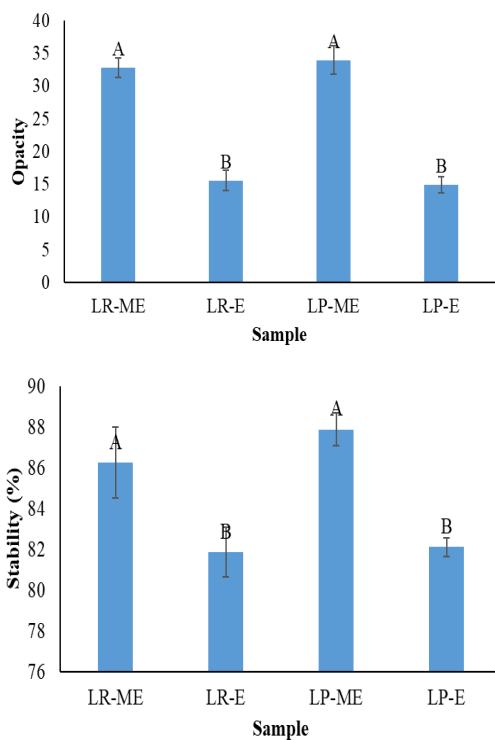

Fig 1 Particle size of samples (LR-ME: encapsulated *Lactobacillus rhamnosus* GG in multilayer emulsion LR-E: encapsulated *Lactobacillus rhamnosus* GG in simple emulsion %, LP-ME: encapsulated *Lactobacillus plantarum* in multilayer emulsion, LP-E: encapsulated *Lactobacillus plantarum* in simple emulsion)

۳-۲- پتانسیل زتا

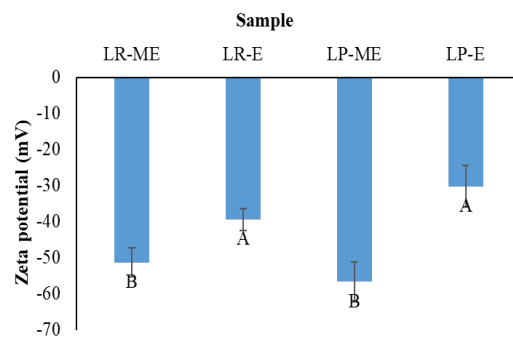
پتانسیل زتا از جمله پارامترهایی می‌باشد که نشان دهنده پایداری سیستم‌های امولسیونی در طی زمان می‌باشد. ذرات با توجه به فرآیندهایی از جمله لخته شدن و بهم پیوستن ذرات باعث ناپایداری سیستم می‌شوند و این دو فرآیند با پوشش دادن بارهای روی سطح ذرات سبب تغییر آن‌ها می‌شوند [۱۷]. شکل ۲ پتانسیل زتا نمونه‌های امولسیون چند لایه و ساده را نشان می‌دهد. پتانسیل زتا نمونه‌های امولسیون LR-ME (لاکتوباسیلوس رامنسوس درون پوشانی شده در امولسیون چند لایه)، LR-E (لاکتوباسیلوس رامنسوس درون پوشانی شده در امولسیون ساده)، LP-ME (لاکتوباسیلوس پلانتاروم درون پوشانی شده در امولسیون چند لایه) و LP-E (لاکتوباسیلوس پلانتاروم درون پوشانی شده در امولسیون ساده) به ترتیب ۵۱/۲۶، -۳۹/۳۵، ۵۶/۶۵ و -۳۰/۲۵ میلی ولت اندازه گیری شد. همان‌گونه که از نتایج بر می‌آید نمونه‌های امولسیون چند لایه پتانسیل زتا بزرگتری نسبت به امولسیون ساده داشتند. که نشان دهنده پایداری بیشتر این نمونه‌ها نسبت به امولسیون‌های ساده می‌باشد. اما نوع باکتری تأثیری بر پتانسیل زتا نمونه‌ها نداشت. Becker Peres و همکاران [۱۸] به بررسی پتانسیل زتای نمونه‌های امولسیون تهیه

در مقایسه با امولسیون‌های ساده، مکانیزم‌ها و فرآیندهای ناپایداری متفاوتی برای امولسیون‌های دولایه وجود دارد. شکل ۳ پایداری نمونه‌های امولسیون چند لایه و ساده را نشان می‌دهد. پایداری نمونه‌های امولسیون چند لایه و ساده را نشان می‌دهد. پایداری نمونه‌های امولسیون (لاکتوباسیلوس رامنسوس درون پوشانی شده در امولسیون چند لایه)، LR-E (لاکتوباسیلوس رامنسوس درون پوشانی شده در امولسیون ساده)، LP-ME (لاکتوباسیلوس پلانتاروم درون پوشانی شده در امولسیون چند لایه) و LP-E (لاکتوباسیلوس پلانتاروم درون پوشانی شده در امولسیون ساده) به ترتیب ۸۶/۲۶، ۸۱/۹، ۸۷/۹ و ۸۲/۱۳ درصد اندازه گیری شد. همان گونه که از نتایج بر می‌آید نمونه‌های امولسیون چند لایه پایداری بالاتری نسبت به امولسیون ساده داشتند. نتایج این آزمون با نتایج آزمون اندازه ذرات و پتانسیل زتا همخوانی دارد. اما نوع باکتری تأثیری بر پایداری نمونه‌ها نداشت.

Fig 3 Opacity and stability of samples (LR-ME: encapsulated *Lactobacillus rhamnosus* GG in multilayer emulsion LR-E: encapsulated *Lactobacillus rhamnosus* GG in simple emulsion %, LP-ME: encapsulated *Lactobacillus plantarum* in multilayer emulsion, LP-E: encapsulated *Lactobacillus plantarum* in simple emulsion)

شده به کمک توپین ۸۰ و PGPR پرداختند نتایج این تحقیق نشان داد که زتای نمونه‌ها بین ۳۰- تا ۳۶- متغیر است. Aditya و همکاران [۱۹] به بررسی پتانسیل زتای نمونه‌های امولسیون تهیه شده به کمک توپین ۸۰ پرداختند نتایج این تحقیق نشان داد که زتای نمونه‌ها بین ۱۷- تا ۲۰- متغیر است.

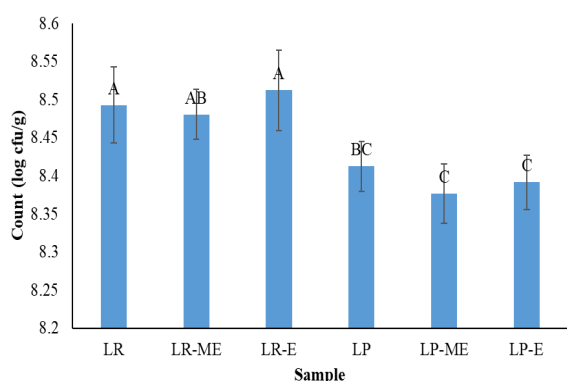
Fig 2 Zeta potential of samples (LR-ME: encapsulated *Lactobacillus rhamnosus* GG in multilayer emulsion LR-E: encapsulated *Lactobacillus rhamnosus* GG in simple emulsion %, LP-ME: encapsulated *Lactobacillus plantarum* in multilayer emulsion, LP-E: encapsulated *Lactobacillus plantarum* in simple emulsion)

۳-۳- کدورت و پایداری

یکی از روش‌های ساده و مرسوم سنجش ناپایداری سیستم‌های امولسیونی اندازه‌گیری میزان جذب و کدورت نمونه‌ها طی زمان می‌باشد در واقع ذرات طی زمان با چسبیدن به هم سبب تغییر الگوی حرکت پرتوهای نور می‌شوند و از این پارامتر در جهت تعیین میزان ناپایداری می‌توان استفاده کرد. شکل ۳ کدورت نمونه‌های امولسیون چند لایه و ساده را نشان می‌دهد. کدورت نمونه‌های امولسیون (لاکتوباسیلوس رامنسوس درون پوشانی شده در امولسیون چند لایه)، LR-E (لاکتوباسیلوس رامنسوس درون پوشانی شده در امولسیون ساده)، LP-ME (لاکتوباسیلوس پلانتاروم درون پوشانی شده در امولسیون چند لایه) و LP-E (لاکتوباسیلوس پلانتاروم درون پوشانی شده در امولسیون ساده) به ترتیب ۳۲/۸، ۱۵/۶، ۳۳/۹۷ و ۱۴/۹۷ اندازه گیری شد. همان گونه که از نتایج بر می‌آید نمونه‌های امولسیون چند لایه کدورت بالاتری نسبت به امولسیون ساده داشتند. بزرگتر بودن اندازه ذرات در پراکنش نور تأثیر داشته و جذب بالاتری نشان می‌دهد. اما نوع باکتری تأثیری بر کدورت نمونه‌ها نداشت.

۳-۴- شمارش باکتری

همه تعاریف انجام شده از پروبیوتیک‌ها، بر زنده‌مانی این باکتری-ها تاکید می‌کنند. باکتری‌های پروبیوتیک نه تنها بایستی در طول مدت زمان نگهداری غذا زنده بمانند، بلکه می‌بایست در طول عبور از فرایندهای تولید نیز زنده مانده و به محل فعالیت خود (روده) برسند. شکل ۴ زنده مانی نمونه‌های امولسیون چند لایه و ساده را نشان می‌دهد. تعداد باکتری شمارش شده در نمونه‌های LR (لاکتوباسیلوس رامنسوس درون پوشانی نشده)، LR-ME (لاکتوباسیلوس رامنسوس درون پوشانی شده در امولسیون چند لایه)، LR-E (لاکتوباسیلوس رامنسوس درون پوشانی شده در امولسیون ساده)، LP (لاکتوباسیلوس پلانتروم درون پوشانی نشده)، LP-ME (لاکتوباسیلوس پلانتروم درون پوشانی شده در امولسیون چند لایه) و LP-E (لاکتوباسیلوس پلانتروم درون پوشانی شده در امولسیون ساده) به ترتیب ۸/۵۱، ۸/۴۸، ۸/۴۹، ۸/۳۷، ۸/۴۱ و ۸/۳۹ اندازه گیری شد. نتایج این تحقیق نشان داد امولسیون‌ها توانایی درون پوشانی و زنده مانی بالایی دارند و نوع امولسیون تأثیری بر زنده‌مانی باکتری‌های نداشته است.

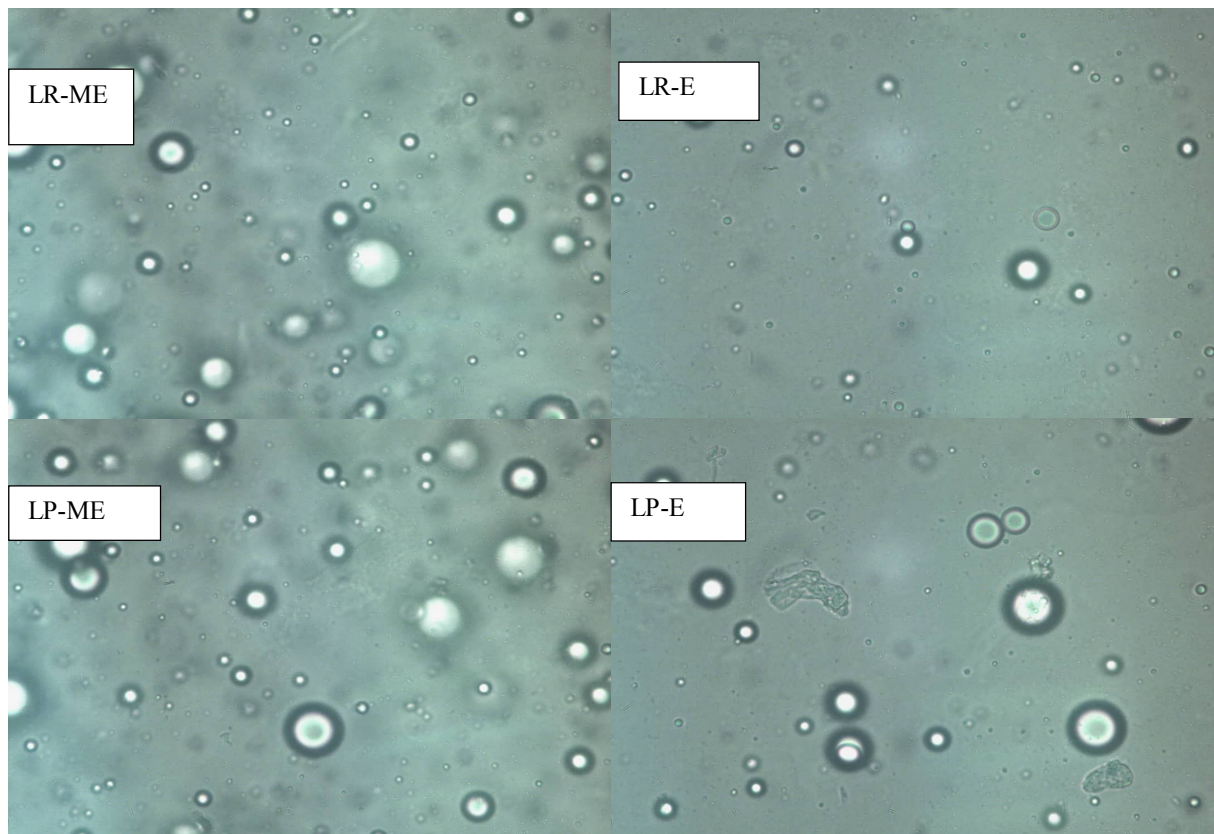

Fig 4 Viability of bacteria (LR: *Lactobacillus rhamnosus* GG, LR-ME: encapsulated *Lactobacillus rhamnosus* GG in multilayer emulsion LR-E: encapsulated *Lactobacillus rhamnosus* GG in simple emulsion, LP: *Lactobacillus plantarum*, LP-ME: encapsulated *Lactobacillus plantarum* in multilayer emulsion, LP-E: encapsulated *Lactobacillus plantarum* in simple emulsion)

۳-۵- عکس میکروسکوپی

عکس برداری یکی از تکنیک‌های ساده اندازه گیری اندازه ذرات امولسیون‌های با اندازه میکرومتر است. این تکنیک معمولاً برای مقایسه اندازه ذرات در تکنیک‌های مختلف استفاده می‌شود. شکل ۵ تصاویر میکروسکوپی نمونه‌های امولسیون چند لایه و ساده را نشان می‌دهد. نتایج نشان می‌دهد که نمونه‌های امولسیون دولایه اندازه ذرات بزرگتری نسبت به امولسیون‌های ساده دارند. نتایج تصاویر میکروسکوپی تایید کننده نتایج اندازه ذره دستگاه اندازه گیری اندازه ذرات می‌باشند.

کاهش زنده‌مانی در طول دوره نگهداری عموماً به دلیل تغییر پروفایل اسیدهای چرب غشا، اکسیداسیون چربی‌های غشای باکتری و تولید رادیکال‌های آزاد می‌باشد [۲۰]. El Kadri و همکاران [۲۱] به درون‌پوشانی لاکتوباسیلوس پاراکازنی در امولسیون دوگانه و بررسی زنده‌مانی آن پرداختند. نتایج این تحقیق نشان داد که نمونه‌های درون‌پوشانی شده زنده‌مانی بالاتری نسبت به درون‌پوشانی نشده داشتند. López-Rubio و همکاران [۲۲] به انکپسولاسیون و افزایش ماندگاری بیفیدویاکترباها پرداختند. در این پژوهش از ایزوله پروتئین آب پنیر و پولولان برای تولید ذرات انکپسوله در حد میکرو، ساب میکرو و نانو استفاده شد. نتایج این تحقیق نشان داد که انکپسوله کردن باکتری باسیلوس انیمالیس به کمک شیر بدون چربی باعث افزایش زنده‌مانی آن نسبت به بافر فسفات شد. در مقایسه نتایج ایزوله پروتئین آب پنیر و پولولان نتایج نشان داد که ایزوله پروتئین آب پنیر توانایی

Fig 5 Microscopic image of samples (LR-ME: encapsulated *Lactobacillus rhamnosus* GG in multilayer emulsion LR-E: encapsulated *Lactobacillus rhamnosus* GG in simple emulsion %, LP-ME: encapsulated *Lactobacillus plantarum* in multilayer emulsion, LP-E: encapsulated *Lactobacillus plantarum* in simple emulsion)

۵- منابع

- [1] Wan, M. L., Ling, K., El-Nezami, H., & Wang, M. 2019. Influence of functional food components on gut health. *Critical reviews in food science and nutrition*, 59(12), 1927-1936.
- [2] Mousavi, Z.E., S.M., Mousavi, S.H., Razavi, Z., Emam_Djomeh, H., Kiani. 2011. Fermentation of pomegranate juice by probiotic lactic acid bacteria. *World Microbiological and Biotechnological*. 27:123-128.
- [3] Zhao, H., Li, J., Zhang, Y., Lei, S., Zhao, X., Shao, D., Jiang, C., Shi, J., & Sun, H. 2018. Potential of iturins as functional agents: safe, probiotic, and cytotoxic to cancer cells. *Food & function*, 9(11), 5580-5587.
- [4] Min, M., Bunt, C. R., Mason, S. L., & Hussain, M. A. 2019. Non-dairy probiotic food products: An emerging group of functional foods. *Critical reviews in food science and nutrition*, 59(16), 2626-2641.

۴- نتیجه گیری کلی

هدف از این پژوهش بررسی اثر نوع باکتری (لاکتوباسیلوس رامنسوس و لاکتوباسیلوس پلانتاروم) و سیستم درون پوشانی (امولسیون چند لایه و ساده) بر ویژگی‌های فیزیکی شیمیایی، پایداری و زنده ماندن باکتری‌ها بود. بررسی نتایج اندازه ذره، اسپن، پتانسیل زتا، پایداری و زنده ماندن باکتری‌های پروبیوتیک نشان داد که امولسیون‌های چند لایه تولیدی پایداری بالاتری نسبت به امولسیون‌های ساده داشتند و نوع باکتری تأثیر معنی‌داری بر ویژگی‌های امولسیون‌ها نداشت. نتایج نشان داد درون پوشانی با امولسیون چند لایه بهترین روش برای نگهداری باکتری‌های پروبیوتیک بود. این تکنیک درون پوشانی یکی از روش‌های مناسب برای افزودن باکتری‌های پروبیوتیک به غذاهای مایع یا غذاهای با فاز پیوسته آب مانند لبنیات (دوغ و ماست) و نوشیدنی‌ها است.

- [13] Danner, T., & Schubert, H. 2001. Food colloids: Fundamentals of formulation. In D. Eric., M. Reinhard (Eds.), *Coalescence processes in emulsions* (pp. 116-124). Royal Society of Chemistry: Cambridge.
- [15] Flores-Andrade, E., Pascual-Pineda, L. A., Alarcón-Elvira, F. G., Rascón-Díaz, M. P., Pimentel-González, D. J., & Beristain, C. I. 2017. Effect of vacuum on the impregnation of *Lactobacillus rhamnosus* microcapsules in apple slices using double emulsion. *Journal of Food Engineering*. 202, 18-24.
- [14] Rodríguez-Huezo, M., Estrada-Fernández, A., García-Almendárez, B., Ludena-Urquiza, F., Campos-Montiel, R., & Pimentel-González, D. 2014. Viability of *Lactobacillus plantarum* entrapped in double emulsion during Oaxaca cheese manufacture, melting and simulated intestinal conditions. *LWT*, 59(2), 768-773.
- [16] Pimentel-González, D. J., Campos-Montiel, R. G., Lobato-Calleros, C., Pedroza-Islas, R., & Vernon-Carter, E. J. 2009. Encapsulation of *Lactobacillus rhamnosus* in double emulsions formulated with sweet whey as emulsifier and survival in simulated gastrointestinal conditions. *Food Research International*. 42(2), 292-297.
- [17] Esteban, P. P., Jenkins, A. T. A., & Arnot, T. C. 2016. Elucidation of the mechanisms of action of Bacteriophage K/nano-emulsion formulations against *S. aureus* via measurement of particle size and zeta potential. *Colloid and Surfaces B*. 139, 87-94.
- [18] Becker Peres, L., Becker Peres, L., de Araújo, P. H. H., & Sayer, C. 2016. Solid lipid nanoparticles for encapsulation of hydrophilic drugs by an organic solvent free double emulsion technique. *Colloid Surfaces B*. 140, 317-323.
- [19] Aditya, N. P., Aditya, S., Yang, H., Kim, H. W., Park, S. O., & Ko, S. 2015. Co-delivery of hydrophobic curcumin and hydrophilic catechin by a water-in-oil-in-water double emulsion. *Food chemistry*. 173, 7-13.
- [20] Santivarangkna, C., Kulozik, U., & Foerst, P. 2008. Inactivation mechanisms of lactic acid starter cultures preserved by drying processes. *Journal of Applied Microbiology*, 105(1), 1-13.
- [21] El Kadri, H., Lalou, S., Mantzouridou, F., & Gkatzionis, K. 2018. Utilisation of water-in-oil-water (W1/O/W2) double emulsion in a set-
- [5] Amalaradjou, M., Bhunia, A., 2012. Modern Approaches in Probiotics Research to Control Foodborne Pathogens. *Advance in Food Nutrition and Research*. 67, 185-224.
- [6] Vernazza, C. L., Rabiou, B. A., & Gibson, G. R. 2006. Human colonic microbiology and the role of dietary intervention: introduction to prebiotics. P. 1-28. In G. R. Gibson., & R. A. Rastall. (ed.). *Prebiotics: Development and Application*. John Wiley & Sons, Ltd.
- [7] Kavitate, D., Kandasamy, S., Devi, P. B., & Shetty, P. H. 2018. Recent developments on encapsulation of lactic acid bacteria as potential starter culture in fermented foods—A review. *Food Bioscience*, 21, 34-44.
- [8] Gomez-Mascaraque, L. G., R. C., Murfin, R., Perez-Masia, G., Sanchez, A., Lopez-Rubio. 2016. Optimization of electrospraying conditions for the microencapsulation of probiotics and evaluation of their resistance during storage and in vitrodigestion. *LWT*. 13, 23-34.
- [9] Muhammad, Z., Ramzan, R., Huo, G.-C., Tian, H., & Bian, X. 2017. Integration of polysaccharide-thermoprotectant formulations for microencapsulation of *Lactobacillus plantarum*, appraisal of survivability and physico-biochemical properties during storage of spray dried powders. *Food Hydrocolloids*. 66, 286-295.
- [10] Sunny-Roberts, E. O., Knorr, D. 2009. The protective effect of monosodium glutamate on survival of *Lactobacillus rhamnosus* GG and *Lactobacillus rhamnosus* E-97800 (E800) strains during spray-drying and storage in trehalose-containing powders. *Int Dairy J*. 19: 209-214.
- [11] Hosseini, S. M. H., Gahruie, H. H., Razmjooie, M., Sepeidnameh, M., Rastehmanfard, M., Tatar, M., Naghibalhossaini, F., & Van der Meeren, P. 2019. Effects of novel and conventional thermal treatments on the physicochemical properties of iron-loaded double emulsions. *Food chemistry*, 270, 70-77.
- [12] Rajam, R., & Anandharamakrishnan, C. 2015. Microencapsulation of *Lactobacillus plantarum* (MTCC 5422) with fructooligosaccharide as wall material by spray drying. *LWT*. 60(2), 773-780.

- [23] Coghetto, C. C., Brinques, G. B., Siqueira, N. M., Pletsch, J., Soares, R. M. D., & Ayub, M. A. Z. 2016. Electrospraying microencapsulation of *Lactobacillus plantarum* enhances cell viability under refrigeration storage and simulated gastric and intestinal fluids. *Journal of Functional Foods*, 24, 316-326.
- type yogurt model for the delivery of probiotic *Lactobacillus paracasei*. *Food Research International*, 107, 325-336.
- [22] López-Rubio, A., Sanchez, E., Wilkanowicz, S., Sanz, Y., & Lagaron, J. M. 2012. Electrospinning as a useful technique for the encapsulation of living bifidobacteria in food hydrocolloids. *Food Hydrocolloids*, 28, 159-167.

Scientific Research

Evaluation of viability of encapsulated *Lactobacillus rhamnosus* GG and *Lactobacillus plantarum* in multilayer emulsion and simple emulsion

Mahmoodi Poor, H. ¹, Marhamati Zade, M. H. ²

1. Professional Doctor of Veterinary Medicine, Faculty of Veterinary Medicine, Kazeroon Branch, Islamic Azad University, Kazeroon, Iran.

2. Department of food hygiene, Faculty of Veterinary Medicine, Kazeroon Branch, Islamic Azad University, Kazeroon, Iran

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Article History:

Received 19 August 2020
Accepted 15 December 2020

Keywords:

Survival,
Lactobacillus rhamnosus,
Lactobacillus plantarum,
encapsulation,
Multilayer emulsion.

DOI: 10.52547/fsct.18.03.11

*Corresponding Author E-Mail:
hamed.mahmoodi1398@gmail.com

The aim of this study was to investigate the effect of bacteria strain (*Lactobacillus rhamnosus* and *Lactobacillus plantarum*) and encapsulation system (multilayer and simple emulsion) on physicochemical, stability and viability characteristics of bacteria. Particle size of LR-ME (*Lactobacillus rhamnosus* embedded in multilayer emulsion), LR-E (*Lactobacillus rhamnosus* embedded in simple emulsion), LP-ME (*Lactobacillus plantarum* embedded in multilayer emulsion) and LP-E (*Lactobacillus plantarum* embedded in simple emulsion) was measured as 10.63, 3.53, 10.47 and 4.19 μm , respectively. Results showed that the multilayer emulsion samples had larger particle size than simple emulsion. But the bacteria strain had no effects on the particle size of the samples. Span showed that the simple emulsion samples had more dispersion than the multilayer emulsions. Zeta potential of LR-ME, LR-E, LP-ME and LP-E emulsion samples was measured -51.26, -39.35, -56.65 and -30.25 mV, respectively. Multilayer emulsion samples had lower negative zeta potential than simple emulsion, but the bacterial strain had no effect on the zeta potential of the samples. Multilayer emulsion samples had higher stability than simple emulsion, But bacterial strain had no effect on the stability of samples. The bacterial counts in LR (free *Lactobacillus rhamnosus*), LR-ME, LR-E, LP (free *Lactobacillus plantarum*), LP-ME and LP-E were measured 8.49, 8.48, 8.51, 8.41, 8.37 and 8.39 log cfu/g, respectively. The results showed that coating with multilayer emulsion is the best method for increasing the viability of probiotics.